

hedshensyn været stræmmet af de mange tidligere Mars Kampe. Man kan jo tænke sig en saadan Betragtning og kan forstaa, at det Parti, som i Øjeblikket har Flertal, naar der efter de store vulkanske Udbrud, som have været her i Landet i Løbet af samtlige 10 Aar, atter er indtraadt No, vil lade Situationen komme til at sætte sig saaledes, at denne No kan fæstne sig i Sinden, at Davaen kan størkne noget, inden man begynder at opføre Bygninger paa den. Jeg optager det saadan, og jeg tror, at hele Venstrepartiet forstaaer det i samme Mening. Jeg ved, at der hos os alle sammen findes den samme Vilje til at spare, vinde Penge til nyttige Formaal ved Besparelser paa de militære Budgetter. Jeg skal derfor ikke fordybe mig længere i Betænkningen, men kun omtale et Punkt, hvor jeg staar i absolut Modstrid med mit Parti. Det er det Punkt, der angaar Vedligeholdelsen af Kjøbenhavns Befæstning. Med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning synes det mig, at Demokratiet Landet over i mange Aar har haft et bestemt Standpunkt, og et Standpunkt, som har været indtaget i alt Fald fra min Side, kan jeg sige, ganske uden Hensyn til Højre og Venstre. De Motiver, der have ledet os til dette Standpunkt, have ligget i den sunde Fornuft og Hensynet til Fædrelandets Færd. Den sunde Fornuft har sagt til mig — og jeg mener, den har talt saaledes til Demokratiet Landet over — at en Fæstning som den her ved Kjøbenhavn indeholdt en Fare, en dobbelt Fare. I Fredstid, saa længe vi byggede paa den, indeholdt den den Fare, at den kostede flere Penge, end vi paa nogen Maade kunde afse, saaledes at vi kom til at lide finanstiel Nød paa andre Punkter, hvor disse Penge med Nødvendighed maatte tages fra. I urolige Tider vilde den komme til at frembyde en Fare for Landets Selvstændighed, idet den var et Baaben, som aldeles ikke kunde benyttes med de herværende Kræfter. Den var et Baaben, som vilde kunne benyttes af en fremmed Magt eller af en i Landet allerede tilstedeværende Reaction, enten til at beherske hele Landet eller ogsaa af en enkelt Klasse til at beherske sine Modstandere med. Historien i den nyere Tid viser, at overalt, hvor der har været Felttog, og hvor Armeen har draget sig hen til en be-

staaende Fæstning, selv en Fæstning af allerførste Rang og en Arme af allerførste Rang — og vi maa være enige om, at vi hverken ere i Stand til at skabe en Arme af allerførste Rang eller til at skabe en Fæstning af allerførste Rang; vi have hverken Penge eller Mandstab nok dertil — Krigshistorien i den nyere Tid viser altsaa, at naar Armeen bevæger sig i Terrænet i Kamp med Fjenden, og den søger hen til en Fæstning som Støttepunkt, viser denne Fæstning sig ikke som Støttepunkt for vedkommende Nations Arme, men som en Muffelælde, hvori Landets Arme bliver fangen af den ofte i Marken underlegne Modstandere. Der foreligger ikke eet Eksempel derpaa, men mange Eksempler derpaa. Naar det gaa saaledes i de store Lande, hvor baade Fæstninger og Armeer ere af første Sort, hvorledes skulde det saa gaa herhjemme, hvor vi dog højst regnede kunne naa op til 2den eller 3dje Klasse fra oven af. Hertil kommer endvidere, at vi aldrig paa Grund af Landets naturlige Beliggenhed vilde være i Stand til at besætte en saadan Fæstning. Men naar en saadan Fæstning ikke desto mindre ligger der, og der ingen Befæstning er i den, skulde det jo være løjerligt, om ikke en fremmed Magt, som havde Gøner og Vilje dertil, besatte den, og saa blev det vel ikke til Danmarks Gavn. Jeg mener, at en Fæstning som den, vi have lavet omkring Kjøbenhavn, frembyder samme Fareer som det Synasleder-system, en Mand efter Mark Twain lavede paa sit Hus ovre i Amerika. En Synasleder var god, havde han læst, saamende han, at to vare bedre, og saa blev han ved at forbedre sin 3de, saa længe indtil hans Hus kom til at se ud som et Bindsvin. Men da saa først Tordenen kom op, endda helt i en anden Del af Landet, trak den hen til hans Hus, hvor den slet ikke havde noget at bestille, og alle de Tordenvejr, der trak op, trak der hen efter, for der var noget for et Tordenvejr at gøre. Jeg er bange for, at noget lignende er Tilfelddet med den Fæstning, vi have lavet. Jeg kunde tænke mig to Betingelser, under hvilke jeg vilde stemme for en saadan Fæstning. Den ene var, at Fæstningen var vedtagen ved en Lov. Naar en Fæstning var vedtagen ved Lov, vilde jeg ligesom mine Meningsfæller i Venstre føle mig bunden